

Redzējums par savu lomu Vidzemes apgabaltiesas vadības komandā Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājas Elfas Dribas koncepcijas ietvarā

Redzējums par savu lomu Vidzemes apgabaltiesas vadības komandā izstrādāts, pamatojoties uz 2019. gada 15. martā apstiprināto Rajona (pilsētas) tiesas un apgabaltiesas priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un tiesu nama priekšsēdētāja izvirzīšanas un iecelšanas kārtības 5. punktu, ievērojot Tiesu administrācijas izsludināto pieteikšanos uz Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietnieka, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētāja amatu.

Redzējumā sniedzu savu skatījumu par savu lomu Vidzemes apgabaltiesas vadības komandā Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājas Elfas Dribas koncepcijas ietvarā Vidzemes apgabaltiesas un tās Krimināllietu kolēģijas attīstībai un darba pilnveidošanai turpmākajiem pieciem gadiem, respektējot koncepcijā ietvertu vīziju, ņemot vērā savu ilggadējo darba pieredzi tiesneša amatā, tostarp vairāk nekā divus gadus pildot Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesneša pienākumus. Pildot tiesneša amata pienākumus Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijā, esmu iepazinis tiesnešu un tiesas darbinieku prasmes, iemaņas un komunikācijas spējas, saredzot arī iespējas tās uzlabot.

Tiesu sistēmas darbība

Lai nodrošinātu Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājas koncepcijā ietvertu redzējumu, kas vērsts uz Tieslietu padomes stratēģiskā plānā izvirzīto mērķu sasniegšanu, nepieciešams nodrošināt vienotu tiesas komandas darbu, iesaistot citus tiesnešus un tiesas darbiniekus lēmumu pieņemšanā, kas skar tiesu sistēmas attīstību. Nepieciešams stiprināt tiesas kolektīvā cieņpilnas attiecības un nodrošināt atgriezenisku saiti, lai savlaicīgi identificētu problēmas, kas traucē izvirzīto mērķu sasniegšanu. Tikai vienots tiesas kolektīva darbs komandā var nodrošināt efektīvu, savlaicīgu, sabiedrībai saprotamu un pieejamu tiesu sistēmu.

Tiesu sistēmas attīstības galvenais mērķis ir tiesas procesa kvalitāte, kas ietver arī tiesas pieņemto nolēmumu kvalitāti. Lai to veicinātu, ir nodrošināma tiesnešu un tiesas darbinieku profesionālā izaugsme un prasmju pilnveidošana.

Stratēģiskā vadība

Ņemot vērā Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājas redzējumu par stratēģisko vadību, Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam stratēģisko mērķu sasniegšanai ir nepieciešams cieši sadarboties ar tiesas priekšsēdētāju, Vidzemes apgabaltiesas Madonas tiesu namu priekšsēdētāju, Civillietu kolēģijas priekšsēdētāju, abos tiesu namos strādājošiem tiesnešiem un kancelejas vadību.

Tā kā Vidzemes apgabaltiesas darbība tiek nodrošināta Valmierā un Madonā, viena no stratēģiskās vadības prioritātēm ir tiesas pieejamības nodrošināšana un vienots apkalpošanas standarts, lai lietas dalībnieki un tiesas apmeklētāji saņemtu kvalitatīvu pakalpojumu.

Lai realizētu Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājas koncepcijā izvirzītos mērķus – efektīvu un kvalitatīvu tiesas darbu, kas sevī ietver saprotamu, kvalitatīvu un taisnīgu tiesas nolēmumu, cieņpilnu attieksmi pret ikvienu personu, tiesnešu un tiesas darbinieku profesionalitātes celšanu, amata pienākumiem nepieciešamo prasmju uzlabošanu atbilstoši

mūsdienu prasībām, vienveidīgu tiesu praksi reģionā, izpratni par apgabaltiesai sasniedzamiem uzdevumiem –, ir nepieciešams turpināt pilnveidot tiesnešu un tiesas darbinieku vienotu izpratni par savu amata pienākumu izpildi, kā arī veicināt tiesnešu un tiesas darbinieku izpratni, ka tiesas spriešana kalpo visai sabiedrībai kopumā. Tādējādi Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam ir nepieciešams ne tikai vadīt kolēģijas darbu, bet arī sniegt atbalstu Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājam tiesas darba pārvaldības jautājumos, lai nodrošinātu sabiedrībai ērtu tiesas sniegto pakalpojumu pieejamību.

Tā kā pašlaik Vidzemes apgabaltiesas Civillietu kolēģijā ir trīs tiesnešu vakances, bet Krimināllietu kolēģijā – viena tiesneša vakance –, Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam ir jāsniedz atbalsts tiesas priekšsēdētājam tiesnešu un tiesas darbinieku noslodzes balansēšanā un lietu izskatīšanas termiņu plānošanā. Lai to īstenotu, Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam līdztekus tiesas priekšsēdētājam ir nepieciešama komunikācija ar visu tiesas kolektīvu par tiesas stratēģiskajiem īstermiņa un ilgtermiņa uzdevumiem, lai palīdzētu Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētājam organizēt tiesas darbu, tostarp veidojot tiesu sastāvus konkrētu lietu izskatīšanai, kuros iekļauti abu kolēģiju tiesneši.

Lai iespējami ātrākā laikā nokomplektētu iztrūkstošās tiesnešu vakances ar augsta līmeņa profesionāliem, Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam līdztekus tiesas priekšsēdētājam ir nepieciešams komunicēt ar potenciāliem tiesneša amata kandidātiem – rajonu tiesu tiesnešiem un citiem juristiem –, motivējot viņus pieteikties darbam apgabaltiesā.

Lai uzlabotu sadarbību ar Rīgas apgabaltiesu par krimināllietu pārsūtīšanas veidu, Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam līdztekus tiesas priekšsēdētājam ir nepieciešams nodrošināt nepieciešamo komunikāciju ar Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāju un tās Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētāju.

Vienveidīgas tiesu prakses veidošanai reģionā ir turpināma veiksmīgi uzsāktā sadarbība ar Vidzemes rajona tiesu, organizējot Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu un Vidzemes rajona tiesas tiesnešu, kuri izskata krimināllietas, un Vidzemes rajona tiesas izmeklēšanas tiesnešu kopīgas sapulces, abu līmeņu tiesu tiesnešiem diskutējot par aktuālajiem jautājumiem procesuālo un materiālo tiesību normu piemērošanā.

Tā kā ievērojamu daļu no Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu izskatītajām krimināllietām veido krimināllietas, kas ar Augstākās tiesas priekšsēdētāja lēmumu nodotas Vidzemes apgabaltiesai iztiesāšanai no Rīgas apgabaltiesas, būtu ierosināms jautājums par Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu piedalīšanos Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu rīkotajās sapulcēs ar Rīgas pilsētas tiesas un Rīgas rajona tiesas tiesnešiem.

Vienotas tiesu prakses veidošanai valsts mērogā ir turpināma līdz šim Vidzemes apgabaltiesai veiksmīgi uzsāktā sadarbība ar Senāta Krimināllietu departamentu, vismaz reizi gadā rīkojot kopīgas tikšanās.

Tiesas sekmīga darba organizācijas nolūkā ir saglabājama veiksmīgi uzsāktā sadarbība ar Vidzemes tiesu apgabala zvērinātu advokātu vecāko, kā rezultātā apgabaltiesai reģiona ietvaros nav problēmu ar juridiskās palīdzības nodrošināšanu lietās.

Saglabājama uzsāktā sadarbība ar Vidzemes prokuratūru, īpaši situācijā, kad Vidzemes prokuratūras prokurori piedalās krimināllietu iztiesāšanā apelācijas instances tiesā.

Turpināma uzsāktā sadarbība ar Tieslietu akadēmiju, monitorējot tiesnešu un tiesas darbinieku iesaisti mācību procesā, izsakot priekšlikumus par Vidzemes reģionam aktuālu jautājumu apmācību organizēšanu Vidzemes apgabaltiesā.

Tiesnešu un personāla vadība

Lai nodrošinātu savlaicīgu krimināllietu iztiesāšanu apelācijas kārtībā un nodrošinātu kvalitatīvu tiesas procesu, ir turpināmas Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu un kolēģijai piesaistīto tiesas darbinieku kopīgas regulāras sapulces, lai analizētu lietu izskatīšanas termiņus, lietu izskatīšanas atlikšanas un iztiesāšanas laika grozīšanas iemeslus, kā arī citus ar tiesvedību saistītus jautājumus.

Tiesnešu vadībā būtiska loma ir Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētāja darba organizācijai un spējai apvienot cilvēkus efektīvi strādājošā komandā. Šā mērķa īstenošanā ir veidojamas tiesas priekšsēdētājas, Madonas tiesu nama un kolēģiju priekšsēdētāju periodiskas tikšanās, kuru laikā izrunājami veicamie uzdevumi.

Vienotas tiesu prakses veicināšanas nolūkā ir turpināma ikgadējo Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesu prakses apkopojumu sagatavošana. Vienlaikus būtu veicināma sadarbība ar citu apgabaltiesu krimināllietu kolēģijām, veicot pieredzes apmaiņu kolēģijas darba organizēšanā.

Tiesu nolēmumu kvalitātes uzlabošanai ir veicināma Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu profesionālo prasmju pilnveidošanai, šajā procesā iesaistot Tieslietu akadēmiju.

Tā kā tiesnešu darba efektīvu organizāciju un kvalitāti vistiešākā mērā ietekmē tiesas darbinieku darbs, Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam jānodrošina, lai ikviens kolēģijas tiesnesis un kolēģijai piesaistītais tiesas darbinieks būtu motivēts uz savstarpēju sadarbību, atklātu komunikāciju un savu profesionālo prasmju pilnveidošanu. Lai uzlabotu personāla vadību, ir nepieciešams uzlabot komunikāciju starp tiesnešiem un tiesas darbiniekiem, lai pārrunātu darba izpildi veicinošus un kavējošus apstākļus. Nepieciešamības gadījumā Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam ir veicamas individuālas pārrunas, lai apzinātu problēmsituācijas un veiktu izmaiņas kolēģijas darba organizācijā.

Lai uzlabotu personāla vadību, jānodrošina cienpilna attieksme un komunikācija tiesas kolektīvā.

Personāla vadībā apmeklētāju apkalpošanas standartu uzlabošanas nolūkā šāda sadarbība ir veicama ar tiesas kancelejas vadītāju un viņas vietnieci.

Tiesnešu vadībā nepieciešama aktīvāka savstarpējā sadarbība koleģialitātes principa uzlabošanā kolēģiju ietvaros un starp kolēģijām.

Motivējama Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu vēlme iesaistīties normatīvo aktu izstrādes darba grupās, tiesnešu pašpārvaldē, kā arī akadēmiskajā jomā, vērtējot šādu aktivitāšu sabalansētību ar tiešo darba pienākumu izpildi.

Motivējama tiesas darbinieku apmācība un profesionālā izaugsme, īpaši informācijas tehnoloģiju jomā un nolēmumu projektu sagatavošanā. Turklāt veicināma Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas tiesnešu palīgu iesaiste aktuālās tiesu prakses apspriešanā.

Nodrošināma caurskatāma tiesas darbinieku karjeras izaugsme, piemaksu saņemšana, apbalvojumu piešķiršana, aktualizējot būtiskos darbinieku novērtēšanas kritērijus.

Plānojot tiesnešu un tiesas darbinieku ilgtermiņa vadību, ir svarīgi, lai ikviens kolektīvā strādājošais apzinātos, ka viņa prasmes un kompetences ir vērtība, kura tiek cienīta.

Lai veicinātu tiesas darbinieku profesionālo izaugsmi, nepieciešams turpināt attīstīt tiesas darbinieku novērtēšanas mehānismu, ievērojot vienādus un objektīvus kritērijus vērtēšanas procesā.

Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētāja kā vadītāja viens no uzdevumiem ir pareizi novērtēt kolēģijas tiesnešu un kolēģijai piesaistīto tiesas darbinieku prasmes un darba kvalitāti, nodrošināt veselīgu gaisotni un motivēt kolēģus sekmīgam darbam.

Administratīvā vadība

Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam galvenais uzdevums tiesas administratīvajā vadībā ir sniegt atbalstu tiesas priekšsēdētājam kvalitatīvai un efektīvai darba organizēšanai, vadot kolēģijas darbu.

Lai nodrošinātu Vidzemes apgabaltiesas Krimināllietu kolēģijas darba nepārtrauktību un funkciju izpildi, kolēģijas priekšsēdētājam ir nepieciešams savlaicīgi reaģēt uz situācijām, kurās nepieciešamas izmaiņas kolēģijas darba organizācijā. Kolēģijas priekšsēdētājam nepieciešamības gadījumā jāpārstāv kolēģija komunikācijā ar plašsaziņas līdzekļiem. Turklāt kolēģijas priekšsēdētājam ir jāinformē tiesas priekšsēdētāja par nepieciešamām izmaiņām tiesas ikdienas saimnieciskajā pārvaldībā, rūpējoties par kvalitatīvu materiāltehnisko un infrastruktūras nodrošinājumu, tiesas ēku uzturēšanu, lai būtu iespējama tiesas kā institūcijas funkcionēšana.

Lai nodrošinātu tiesas darbības nepārtrauktību, Vidzemes apgabaltiesas priekšsēdētāja vietniekam, Krimināllietu kolēģijas priekšsēdētājam ļoti svarīgi ir plānot kolēģijas tiesnešu un tiesas darbinieku atvaļinājumus un prombūtni. Turklāt nepieciešams organizēt kolēģijas darbu tā, lai izvairītos no tiesnešu un tiesas darbinieku pārslodzes kolēģu atvaļinājumu un prombūtnes laikā.

Vidzemes apgabaltiesas

Krimināllietu tiesas kolēģijas tiesnesis

A. Melbergs